

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Фізико-математичний факультет

Кафедра бізнес-економіки та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури та докторантури

Ірина ЧИСТЯКОВА

«20» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ БІЗНЕСУ

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

спеціальність: **075 Маркетинг**

освітньо-наукова програма: **Маркетинг**

Мова навчання: **українська**

Погоджено науковою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
«20» вересня 2023 року

Голова

Ольга Кудріна
д.е.н., проф. Ольга КУДРІНА

Суми – 2023

Розробник:

Ілляшенко Н.С. доктор економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри В.В. д.е.н., проф. Божкова В.В.

© Ілляшенко Н.С., 2023

© СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітній рівень: «доктор філософії»	Цикл професійної підготовки, обов’язкова	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	110 год.
		Консультації:	
		- год	-
		Вид контролю: екзамен	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління інноваційним розвитком бізнесу» є формування у здобувачів ринково-орієнтованих пріоритетів соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання на основі динамічного приведення у відповідність внутрішніх та зовнішніх можливостей їх розвитку шляхом постійного пошуку і реалізації нових способів і фер використання їх потенціалу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів навичок та знань, які необхідні для прийняття обґрунтованих рішень з питань управління проектами інноваційного розвитку.

Предметом навчальної дисципліни є методологічні засади, теоретико-методичні підходи, принципи, організаційно-економічні методи і інструменти управління інноваційним розвитком підприємства.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є процеси організаційно-економічного управління інноваційним розвитком підприємства в умовах зміни технологічних укладів.

У результаті засвоєння навчального матеріалу «Управління інноваційним розвитком бізнесу» здобувач вищої освіти повинен володіти:

інтегральною компетентністю:

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері маркетингу, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальними компетентностями:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальними (фаховими) компетентностями:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у теорії, методології і практиці сучасного маркетингу та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

СК05. Здатність до провадження науково-організаційної діяльності та управління науково-дослідницькими проектами.

СК07. Здатність до виявлення і формалізації закономірностей розвитку суб'єктів ринкових відносин на основі фундаментальних та прикладних досліджень, розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності маркетингових систем.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Опанування дисципліною ґрунтується на результатах навчання, отриманих під час навчання за освітньої програмою освітнього ступеня – магістр (другий рівень освіти).

Навчальна дисципліна пов'язана з іншими дисциплінами НП ОНП, а саме

передуючими дисциплінами є: «Актуальні проблеми маркетингу», «Маркетингова аналітика», «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях» та «Методологічні основи наукових досліджень (за темою дисертації)».

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувача повинні бути сформовані ряд знань, вмінь та навичок з автономності та відповідальності.

РН 01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з маркетингу і дотичних предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
РН 02	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми маркетингу з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.
РН 03	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.
РН 08	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
А 90 – 100 Відмінно	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, вільно самостійно та аргументовано користується теоретичними знаннями; застосовує знання при розв’язуванні завдань, може пояснити хід розв’язання, аргументувати ефективність шляху їх виконання. Правильно розв’язує завдання контрольних робіт у межах понад 90%. Здобувач демонструє у наявності результати виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою з дисципліни
В 82 – 89 Добре	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань, розв’язує завдання, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв’язує більшість завдань контрольних робіт, що становить від 82 до 90%. Завдання практичних занять виконує у повному обсязі.
С 74 – 81 Добре	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, ознайомлений з основними джерелами, допускає суттєві неточності та помилки. Правильно розв’язує частину завдань контрольних робіт, що становлять від 74 до 81%. Завдання практичних занять виконує у повному обсязі.
D 64 – 73 Задовільно	Вільно володіє матеріалом лекцій, але не може навести власних прикладів. Може виконати елементарні завдання з теми. Фрагментарно, поверхово без аргументації та обґрунтування відповідає на запитання, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичні завдання виконує з суттєвими неточностями, правильно розв’язує завдань контрольних робіт у межах від 64 до 73%. Виконує завдання практичних занять понад 64%.
Е 60 – 63 Задовільно	Володіє матеріалом лекцій, не виявляє додаткове опанування та розширення знань. Знає основні поняття, відчуває труднощі у наведенні прикладів, аргументації положень, поясненні кроків розв’язання завдань. Розв’язує завдань контрольних робіт у межах від 60 до 63%

F 35 – 59 Не задовільно	Здобувач вищої освіти не володіє теоретичним матеріалом з дисципліни, розв'язує прості практичні завдання. Допускає суттєві помилки, не може пояснити алгоритм розв'язування практичного завдання. Розв'язує завдань контрольних робіт у межах 36-59%
FX 1 – 34 Не задовільно	Здобувач вищої освіти не володіє теоретичним матеріалом з дисципліни. Виконання практичних завдань викликають значні труднощі. Розв'язує завдань контрольних робіт у межах від 0-до 35%

Розподіл балів, що отримують здобувачі вищої освіти, за розділами та видами діяльності

Контроль										Разом	Загальна сума
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10		
Поточний контроль											100
7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	75	
Екзамен										25	

T 1, T 2 ... T 10 – номер теми

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту(роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання і методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, тести, опитування під час проведення практичних занять, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та наукових досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1 Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Методологічні основи формування організаційно-економічного механізму управління процесами інноваційного розвитку.

Передумови управління інноваційним розвитком суб'єктів господарювання у нестабільному середовищі. Концепція управління інноваційним розвитком підприємств. Принципи формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком. Структура організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємства.

Тема 2 Управління вибором напрямків і варіантів розвитку підприємств у нестабільному ринковому середовищі

Класифікація і порівняльний аналіз варіантів розвитку ринкових можливостей. Проблеми реалізації ринкових можливостей у нестабільному середовищі господарювання. Методичні основи оцінки і вибору варіантів інноваційного розвитку підприємств у нестабільному ринковому середовищі.

Тема 3 Управління розробкою інновацій

Маркетинговий підхід до розробки і виведення інновацій на ринок. Розробка ідей і задумів інновацій і їх аналіз. Проблеми управління життєвим циклом нового товару.

Тема 4 Управління вибором (формуванням) цільових ринків для реалізації проектів інноваційного розвитку

Підходи до аналізу чинників, що визначають вибір варіантів інноваційного розвитку. Управління процесом пошуку цільового ринку для реалізації інноваційного потенціалу суб'єкта господарської діяльності. Визначення оптимального рівня витрат на просування інновацій на ринку.

Тема 5 Урахування чинників невизначеності та ризику на етапах обґрунтування проектів інноваційного розвитку

Інновації і ризик: проблеми і методи оцінки. Порівняльний аналіз методів кількісної оцінки ризику. Теоретико-методологічні основи факторного аналізу ризику в умовах нечіткої оцінки впливу окремих факторів. Аналіз чинників ризику на етапах вибору цільового ринку. Розробка і виведення нового товару на ринок. Фактори ризику. Оцінка ризику при виборі партнерів для ділового співробітництва при реалізації проектів інноваційного розвитку.

Тема 6 Управління ресурсним забезпеченням інноваційного розвитку суб'єктів господарювання

Розробка стратегії інвестування в інноваційний розвиток підприємств. Системний аналіз джерел і механізмів інвестування інновацій. Оптимізація структури інвестиційних ресурсів для фінансування інновацій.

Тема 7 Інформаційне забезпечення управління інноваційним

розвитком підприємств

Особливості формування інформаційної бази. Формування інформаційних моделей системи прийняття рішень щодо вибору варіантів інноваційного розвитку. Діагностика достатності потенціалу підприємства для реалізації проектів інноваційного розвитку. Інформаційний потенціал як один із основних факторів розвитку підприємства.

Тема 8 Стратегії інноваційного розвитку підприємств

Стратегії випереджаючого інноваційного розвитку. Наступальні стратегії. Агресивно-наступальні стратегії. Помірковано наступальні стратегії. Стратегія «швидкий другий». Імітаційна стратегія. Захисні стратегії.

Стратегії інноваційного розвитку залежно від рівня реалізації, залежно від структури суб'єкта реалізації заходів, залежно від об'єкта реалізації, залежно від стадії інноваційного процесу.

Тема 9 Управління формуванням стратегії інноваційного розвитку підприємства

Рівні стратегічного планування інноваційної діяльності на підприємстві. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. Критерії вибору оптимальних проектів інноваційного розвитку підприємства в нестабільному ринковому середовищі.

Тема 10 Стимулювання розроблення і споживання інновацій

Система стимулювання розроблення і споживання інновацій сучасного підприємства. Внутрішні фактори мотивації попиту на продуктивні інновації. Зовнішні фактори мотивації попиту.

6.2 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р.
Тема 1 Методологічні основи формування організаційно-економічного механізму управління процесами інноваційного розвитку	13	2	1			10	10					10

Тема 2 Управління вибором напрямків і варіантів розвитку підприємств у нестабільному ринковому середовищі	13	2	1			10	12	1	1			10
Тема 3 Управління розробкою інновацій	13	2	1			10	12	1	1			10
Тема 4 Управління вибором (формуванням) цільових ринків для реалізації проектів інноваційного розвитку	13	2	1			10	12	1	1			10
Тема 5 Урахування чинників невизначеності та ризику на етапах обґрунтування проектів інноваційного розвитку	13	2	1			10	12	1	1			10
Тема 6 Управління ресурсним забезпеченням інноваційного розвитку суб'єктів господарювання	13	2	1			10	11	1				10
Тема 7 Інформаційне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємств	13	2	1			10	11	1				10
Тема 8 Стратегії інноваційного розвитку підприємств	13	2	1			10	10					10
Тема 9 Управління формуванням стратегії інноваційного розвитку підприємства	8	2	1			5	10					10
Тема 10 Управління формуванням стратегії інноваційного розвитку підприємства	8	2	1			5	20					20
Усього годин	120	20	10			90	120	6	4			110

6.3 Теми практичних (семінарських) занять

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методологічні основи формування організаційно-економічного механізму управління процесами інноваційного розвитку	1	
2	Управління вибором напрямків і варіантів розвитку підприємств у нестабільному ринковому середовищі	1	1
3	Управління розробкою інновацій	1	1
4	Управління вибором (формуванням) цільових ринків для реалізації проектів інноваційного розвитку	1	1
5	Урахування чинників невизначеності та ризику на етапах обґрунтування проектів інноваційного розвитку	1	1
6	Управління ресурсним забезпеченням інноваційного розвитку суб'єктів господарювання	1	
7	Інформаційне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємств	1	
8	Стратегії інноваційного розвитку підприємств	1	
9	Управління формуванням стратегії інноваційного розвитку підприємства	1	
10	Управління формуванням стратегії інноваційного розвитку підприємства	1	
	Разом	10	4

7. Рекомендовані джерела інформації

- Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С. Управління інноваційним розвитком в умовах технологічних трансформацій : монографія. Суми: Триторія, 2023. 228 с.
- Illiashenko Nataliia, Cherniak Dmytro, Hetmanchuk Artur. Essence and classification of strategies of innovative security-oriented development of enterprises / Науковий погляд: економіка та управління, 2023. №4 (84).
- Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С. Вплив міжнародного іміджу України на перспективи її повоєнного інноваційного розвитку. Маркетинг і цифрові технології. 2023. Т. 7. № 3. С. 24-38. DOI: 10.15276/mdt.7.3.2023.2

4. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С. Інноваційний капітал і інноваційна культура в управлінні інноваційним розвитком підприємств в умовах технологічних трансформацій. Проблеми економіки. 2023. №1. С. 96-104. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2023-1_0-pages-96_104.pdf
5. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С., Райко Д.В. Комерціалізація знань в інноваційному процесі промислових підприємств. Інновації і трансфер технологій: методи, моделі та механізми управління: колективна монографія. за заг. ред. Омеляненка В.А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. 2023. С. 102-118.
6. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С. Маркетингові комунікації в стратегіях інноваційного розвитку підприємств. Маркетингові комунікації в сучасному мінливому середовищі: монографія / [Ромат Є. В., Wiktor J., Bajak M., Sanak-Kosmowska K., Багорка М. О. та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Іванова та Є. В. Ромата. Київ : Студцентр, 2022. С. 86-96.
7. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С. Управління на засадах маркетингу стратегіями екологічно-орієнтованого інноваційного розвитку в повоєнний період: національний і міжнародний аспекти. Маркетинг і цифрові технології. 2022. № 4. С. 47-60. DOI: 10.15276/mdt.6.3.2022.5 URL: <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/276/175> <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/issue/view/22>
8. Illiashenko Sergii, Shypulina Yuliia, Illiashenko Nataliia, Raiko Diana. Management of the innovative development potential of industrial enterprises in the digital economy. Economic Herald of State Higher Educational Institution «Ukrainian State University of Chemical Technology». 2022. № 2. С. 97-106.. DOI: 10.32434/2415-3974-2022-16-2-97-106 <http://ek-visnik.dp.ua/wp-content/uploads/pdf/2022-2/Illiashenko.pdf>
9. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С. Маркетинговий аналіз проблем споживачів як фактора мотивації їх поведінки і джерела ідей інноваційних розробок. 30 років Незалежності: здобутки та перспективи розвитку маркетингу в Україні: монографія / [Старостіна А.О., Дьоміна О.М., Телетов О.С., Бочко О.Ю. та ін.] ; за заг. ред. А.О. Старостіної. Київ : Інтерсервіс, 2022. С. 173-185.
10. Ілляшенко С.М., Ілляшенко Н.С., Шипуліна Ю.С., Райко Д.В. Перспективи і проблеми інноваційного розвитку в умовах четвертої промислової революції. Управління інноваційною діяльністю: теорія і практика: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., професора Витвицької О.Д. Київ: ТОВ «АГРАР МЕДІА ГРУП», 2021. С. 112-131.
11. Illiashenko, S., Illiashenko, N., Shypulina, Y., Raiko, D., Bozhkova, V. (2021). Approach to assessment of prerequisites for implementation of strategic directions of innovative development of industrial enterprises. Eastern-European Journal of Enter-prise Technologies, 3 (13 (111)), 31–46 <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.233520> (Scopus)

Ресурси мережі Інтернет:

1. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Президента України. URL: www.president.gov.ua
3. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua
4. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: www.ac-rada.gov.ua
5. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua
7. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України. URL: www.minjust.gov.ua
8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA/>.
9. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
10. Офіційний сайт Євростату. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/>

**8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

Для проведення занять потрібні аудиторії, які мають мультимедійне обладнання.

Обладнання для практичних занять з курсу: ноутбук або ПК з зовнішньою звуковою картою та програмним забезпеченням (Steinberg Cubase 8.5 (або більш сучасна версія), Adobe Audition 1.6 (або більш сучасна версія), набір FabFilter TotalBundle 2017 (або більш сучасна версія).